

اورنجی سنہ

اورنجی صابی

دار الفنون الہیات فا کولتیر مجموعہ

تاریخی ، اجتماعی ، دینی ، فلسفی

تشرین اول — ۱۹۲۸

نہزادہ بائی اوقاف مطبعہ سی

۱۹۲۸

ابن سبعین

شرق فیلسوفلری ایچنده تدقیقه شایان اولانلردن بریسی ده هیچ شهنشز ابن سبعیندره یدی یوز تاریخ هجریندن صو کرا کان اسلام عالمترینک مؤلفاتنده اراصیرا بو ذاتک اسمنه تصادف ایدیوروز . فقط کافی درجه ده ترجمه حالی و مسلک علمینسی بیلمه یوروز . ایشته بومراق بنی بو ذاتک تحقیقنه سائق اولدی !!

شعرانی [۱] نك طبقاتی کی بعضی صوفیه آنارنده ابن سبعیندن چوق آذربحث واردر . کندیسینی تماماً آکلامق ایچین بوتون اثرلرینی کوزدن کچیرمک لازمدی ! نه چاره که استانبول کتبخانه لرده برتالیقندن باشقه سنه تصادف ایده مدم .

عرب مورخلرینک ، بعضی صوفیه رجالی وسائر نك ابن سبعین حقنده کی یازیلرینی بر آرایا طویلامقده آزچوق فائده اولاجغنی دوشونیورم .

بلکه ابن سبعین تماماً آکلاشیلما یاجق !! فقط شو متواضع یازیلر بوفیلسوفی بارز بر شکلده کوسترمزه بیله خطوط اساسیه سنی چیزمش بولماق بنجه کافیدر ظن ایدیورم .

ابن سبعینک دوغدیغنی یزه بر نظر

اقلیمک انسانلرک مزاجلری اوزرنده کی تاثیراتی قابل انسکار اولمادیغنی کی فکری ، دوشونوشلری اوزرنده کی تاثیر ده محتاج تأملدر .

هر یرک - خصوصیه بوندن بر ، بر بچق عصر اول - طرز حیات و طرز تلبسی باشقا باشقا اولدیغنی کی هر مملکتده بقیشمن متفکرلرک ، عالملرک طرز تفکرلری ده باشقا باشقادور .

وقتیله علوم غریبه نك منابعندن بری اولان « مغرب » خصوصیه فتوحات مکیه و فصوص الحکم کی یوزی متجاوز آنارک مؤلف محترمی محی الدین عربی [۲] نك مملکتی اولان « اندلسده » ظهور ایده ن اسلام عالمترینک تألیفلری علی الاکثر اسرار آود اولدیغنی کی بونلرک علم حروفه پک زیاده اهمیت عطف ایتدکارینی کوریوروز .

[۱] عبد الوهاب بن احمد الشمرانی . وفاتی ۹۷۶ هـ

[۲] شیخ اکبر محی الدین عربی محمد بن علی الطائی الخاتمی الاندلسی وفاتی ۶۳۸ هـ

لکهایت مجموعه سنی ، صانی : ۱۰

حتی فتوحات مکیده (اعلم ان الحروف امة من الائم - بیل که حرفلرده امتلردن برامندر) دبییه باشلایان مستقل بر باب واردر که فتوحاتک اُک غامض و اُک اسرار آلود بر میخیزدر . ایشته آرزمانده چوق ایش کورن ابن سبعین ده بومتفکرلرک اک مهملرندن بری اولوب عربلرک اندلس نامی ویردکاری - اسپانیا Espania - نک شرق جنوبی جهتنده و - مادرید Madrid - نک 350 کیلومتره جنوب شرقیستنده و آق دکیزه 35 کیلومتره مسافهده کائن - مورسیه Mursie - مضافاتندن رقوط قلعه سی جوارنده (۶۱۴ هـ ، 1195 م) تاریخنده دوغمشدر .

اسمی و نسبی

ابو محمد عبدالحق بن ابراهیم بن محمد بن نصر بن محمد بن محمد بن نصر بن محمد بن سبعین القرشی الحزومی الشیخ قطب الدین الاندلسی المرسى الرقوطی .
ابن سبعین اصحابده خالد بن ولیدک منسوب بولوندیغی قریشک بنی محزوم قبیله سمنه منسوبدر .

ابن سبعینک تلمیذلرندن یحیی بن احمد بن سلیمان (۱) نامنده کی بر ذات « الوراثة المحمدیه » آدی ائرنده ابن سبعینی علوی و هاشمی اولماق اوزره ذکر ایدیورکه بنی محزومدن اولماسنه نظرآ بابا جهتندن علوی اولماسنه امکان یوقدر .

چونکه ، معلوم اولدیغی اوزره حضرت علی نک پدری پیغمبریمزک عمجه سی ابوطالب اونک باباسی عبدالمطلب اونک باباسی هاشم هاشمک باباسی عبد مناف اونکده باباسی قصی اونک باباسی کلاب کلابک باباسیده مره درکه مره نک دیکر اوغلی یقطه اونک اوغلی محزوم اولوب بنی محزوم بوندن منسعبدر . شوخالده ابن سبعینک والده جهتندن ، یاخود طریقت سلسله سی اعتباریله علوی اولماسی محتملدر .

تحصیلی

نفح الطیب مؤلفی ، (۲) ابن سبعین بک کوچوک یاشده مورسیهده شیخ ابواسحاق بن

(۱) بوژاندن نفح الطیب بحث ایدیور .

(۲) نفح الطیب فی غسن اندلس الرطیب - مؤلفی ابوالعباس احمد بن محمد بن احمد المقرئ الاندلسی

التلمسانی ۱۰۴۱

دهاقدن علوم عربیه و ادبیه بی تحصیل ابتدی دیورسده ده « الاحاطه فی تاریخ الغربا طه » مؤلفی لسان الدین محمد بن عبدالله بن الخطیب القرطبی [۱] ابن المرأه دیمکله معروف ابو اسحاق ابراهیم بن یوسف بن محمد ابن دهاق الاوسی نک مورسیده ده - ۶۱۱ هـ - ده وفات ابتدکی سویلیور . ابن سبعین ک ولادت تاریخی ایسه ۶۱۴ هـ اولماسنه نظراً ابن دهاق ، ابن سبعین دو غمادن اوج سنه اول وفات ایتمش اولیور بناء علیه ابن سبعینک بو ابن دهاقدک اوقوماسی امکانی قالمیور . شو حالد ابن سبعینک یباشقا بر ابواسحاق بن دهاقدن تحصیل ایتسی لازم کلیور (که بوصورنده بر ابن دهاق داها اولماسی ایجاب ایدیور حالبوکه ابواسحاق بن دهاق نامنده بر باشقا ذاته نه احاطه ، نه ذهی [۲] نه ده نفح الطیب وسائر تاریخ کتابلرنده تصادف امکانی اولمادی) یا خود احاطه نک کوردیکم مطبوع نسخه سنده کی ابن دهاقک وفات تاریخی یا کاشدر .

مناوی طبقاتنده ذکر ایدلدیکنه کوره ابن سبعین ، شیخ تقی الدین احمد ابن علی - البونی [۳] و شیخ ابوالحسن علی بن احمد الحرالی [۴] دن اخذ علم ایتشدرد . بالآخره تصوف طریقته انتسابله مورسیده دن سبتهیه کچهرک بر مدت اوراده اعتکاف وانزوا ایله تصوف و فلسفه کتابلرینی مطالعه ایتدی . ذهی ایله ابن خطیب و ابن حبیب [۵] ک افاده لرینه کوره فلسفه ، حکمت اشراق و تصوفی مزج ایدهرک کندیسنه باشلی باشه بر اجتهاد ساحه سی آجدی . مریدانندن یحیی بن احمدک روایتیه کوره اون بش یاشنده ایکن « بدالعارف » نامنده کی اثرینی تألیف ایلدی . بوندن صوکر شهرتی بوتون اطرافه یاییلدی . اوزاقدن یاقیندن بر جوق کسه لر خدمته شتاب کنج ، اختیار خبلی ذوات کندیسنه انتساب ایتدیله . کنج یاشنده یوزلرجه مریدان و اتباعه مالک اولان ابن سبعین غربدن شرقه هجرته مجبور اولدی .

[۱] وفاتی ۷۷۹

[۲] شمس الدین ابوعبدالله محمد بن احمد المهری وفاتی ۷۴۶ هـ

[۳] وفاتی ۶۲۲

[۴] ابوالحسن علی بن احمد الحرالی المغربي المرسی . مراکشده دوغدی ، اندلسده ۶۰۹ هـ وفات

ایدن ابوالحسن بن خروغدن اوقوددی . صوکر شرقه کچهرک ابوعبدالله القرطبی دن اخذ علم ایتدی . یته اندلسه کلدی مورسیده (۶۳۷) ده وفات ایتدی . فقیه اولوب معقولات و فلسفه ایله ده اشتغال ایتشدرد .

[۵] نورالدین حسن حبیب الحلی وفاتی ۷۷۹

ابن سبعین نەدن هجرت ایتدی ؟

ابن سبعینك غەربدن شەرقە هجرتنە سەبب اولاراق ذەبی وسائر مورخلر رسول اکرم افنديك (بندن سوكر ا پيغمبر يوقدر - لاني بعدى) بويورمالرينە تعريضاً (لقد تحجر ابن آمنه واسعاً بقوله لاني بعدى - آمنهك اوغلى بندن سوكر ا پيغمبر كليه جكدرد . سوزيله واسع بر ساحه يني دارلاشدير مشدرد) ديديكى وبوجرا ئىكارلنى ايچين نفي ايديله يكنى سويله يورلر .

اون بش ياشنده تأليف ايتديكى ادعا اولونان « بدآلعارف » دە بويله برسوز يوقدر . بالعكس حضرت محمدى چوق مدح ايديور من الجملة سمعك فضيلتى ذكر ايتديكى صروده (بزم پيغمبر يمز محمد عليه السلام او قوماق ويازماق بيلمزدى . انجق قولاغى ايله كلام الهى يني ايشيديردى . ايشته بوسيله سيادته استحقاق كسب ايتدى وسيدالانبا اولدى) [۱] ديور .

ابن سبعين اوتوز ياشنده يعنى بدالعارفى تأليفندن اون بش سنه سوكر ا فكرينى دكيشدير . مەسى احتمالدن بعيد اولماقلا برابر اوزمانك دىندارلنى نظراعتبارە آلفيرسە بويله برسوزى خصملىرينە سەند اولماق احتمالە مەنى ازلرينە درج ايدە ميه جكى فقط اوتكەنە بريكنە سويله يە جكى طبعيدرد .

چونكه بوتون فلاسفه كى نبوتك كسبى اولديغنه معتقد بولديغنى ايلردە كورە جكمز فيلسوف ابن سبعيندن برسوز مستبعد دكلدر .

بوء والله تعالى به حقيقة الموجودات ديمسى كى ذهنلى بولانديران سوزلىرى فقهادن چوق كيمسەلرە مثلاً غزالى [۲] امام الحرمین [۳] كى دين اولولرينە تجاوىزى نفي ايديلسى موجب اسبابدن اولمقله برابر مشهور برعائله يه وقریش قبيله سنە مفسوب بولنان ابن سبعينك اطرافنده يوزلرجه خالق طوبالانماسى اوزمانك سياستنجە حكومت اداره سنى اللرنده طوتانلرى قوشتولانديراجنى شېه سزدر . قالدكه ابن سبعينك آز چوق سياستله مشغول اولديغنى دە ظن ايديورز .

[۱] ونبينا صلى الله عليه وسلم كان لا يقرأ ولا يكتب الا بسمه وبه ساد واستحق السياده

[۲] ابو حامد محمد الغزالى . وفاتى ۵۰۵ هـ

[۳] امام الحرمین عبدالملك بن عبدالله الجونى . وفاتى ۴۸۲ هـ

شیخ صفی الدین هندی [۱] ۶۶۶ ده مکده ابن سبعین ملاقی اولدم . فلسفه دن بحث ایتدک . بکایچین مکده اقامت ایدیورسک ؟ دیدی . بنده او حالده سن نه دن اوتوریورسک ؟ دیدم . بنم قسمتم یالکز مکده اوتورمغه منحصر در . زیرا اشراف مکده انقسام سبی ايله ملک ظاهر بنی آراتیور . بوسیله مصره کیده میورم . یمن امیری نورالدینک بکاحقی وارسده وزیر حشوی در ، بنی سهومن . دیدیکنی روایت ایدیور .

یمن وزیری ايله ابن سبعینک آراسنک آجیق اولماسی صرف اعتقادی بر مسئله مستند اولاییلر . فقط مصر حکمداری ملک ظاهر بابرسله اولان منافرتی هیچده بویله دکادر . چونکه معلوم اولدینی اوزره یمن امیری طرفدن قتاده اوغلارینک مکده شریفی و امیری فصب اولنماسی مصر حکمدارینک سیاستنه مخالف کوزنمکه مکده اوزرینه عسکر و سوق ایتدی . امیر مکده مغلوب اولاراق یمنه قاچدی . یمن امیری طرفدن کندیسنه معاونت و معینه عسکر و ریلرک تکرار مکده مکره بی ضیظ ایتدی [۲] بو مختصر قید تاریخی دن آکلاشیله جنی وجهله یمن امیری و شریف مکده ايله ملک ظاهر آراسنده منافرت واردی . ایشه ابن سبعینک اشراف مکده انقسام سبیله ملک ظاهر بنی آراتیور دیسی کندیسنکده بوقعه ده رولی اولدیغنی و اوتهدنبری یالکز علمه دکل ، بر آزده دنیا ايله مشغول اولدیغنی کوستریور .

بناء علیه غریب دن شرقه هجرتی اسبابدن بری ده بو اولماسی چوق محتملدیر . تام اوتوز یاشنده یعنی ۶۴۴ هـ ۱۲۲۵ م سنه سنده غریب دن شرقه هجرت ایدن ابن سبعین سبتی ترک ایدرکن برابرنده یوزلرجه مریدی و تابعی حتی بو میانده کندیسندن سناً چوق بویوک و علمادن شیخ ابوالحسن علی الشستری [۳] کبی اختیارلرده بولونیوردی .

هجرت ائناسنده پک تحف بوقعه حادث اولدی . سپته دن هجرت ایتدکلرینک اوننجی کونی اوغرادقلری برشهرده یول بورغونلغنی کیدرمک اوزره حمامه کیردیله . بر تملاق (دلاک) ابن سبعینی یقاییوردی . جماعتک چوقلغندن حیرته دوشن تملاق ، نردن کلیمورسکیز ؟ دییه

[۱] محمد بن عبدالرحیم بن محمد شیخ صفی الدین الهندی الارموی الشافعی الاشعری ولادت ۶۴۴ هـ وفاتی شامده ۷۱۵ هـ . ۶۷۲ وفات ایدن قاضی سراج الدین ابوالثنا محمد بن ابی بکر الارموی دن اخذ علم ایشدر . کلامدن زیده الکلام ، اصول فقه دن فائق و نهاية الوصول الی علم الاصول نامده تألیفاتی و رساله نفسیه سی واردی .

[۲] صحایف الاخبار

[۳] صوفی شهر شیخ ابوالحسن علی الشستری ابن عبیدالله النعمیری . وفاتی ۶۶۸ قاضی محی الدین محمد ابن ابراهیم بن الحسن بن سراقه الانصاری دن او قوددی نجم بن اسرائیل الدمشقی ايله صحبت و ابن سبعینه خدمت ایلده (نفح الطیب)

صوردی. مرسیه دن: هاشومشهور ابن سبعین دیدکری زندیق و ملحد حریفک مملکتندن می؟
 ابن سبعین اطرافنده کیلره سکوت ایتلمرینی اشارت ایدرک اوت دیدی، حریف جسارت
 آلهرق ابن سبعین علمینده آلابیلدیکنه سوگوب صایغنه باشلادی. اوسوکیور، ابن سبعین ده
 سویله دهانه بیلورسک حکایه ایت دیوردی. حریفک تجاوزی آرتق بدرجهیه کلدی که
 معیندن برینسک صبری توکنوب. های الله مستحقگی ویرسین ذم ایتدیکنک ذاتک بو بوکاککنه
 سنک کوچکلککنه باق که الله سنی اوداتک ایکی آیاقلرینک آلتنده بولوندیوریور واک خسیس
 برخدمتنده قوللانیدیوریور دیمسی اوزرینه بیچاره آدام یک زیاده محجوب اولارق استغفار
 ایتکه وعذر دیلمکه باشلادی.

بومهاجر قافله سی برچوق لرل دولاشارق نهایت مصره کیتدیله. ابن سبعین برمدت
 مصرده اقامت ایتدیسده ملک ظاهر بایبرس ایله آراسی آچیلارق مکیه قاجدی، وفاته
 قادار اوراده مجاورت ایتدی.

مکده کی حیاتی

ابن سبعین مکه امیری قتاده اوغللرندن شریف (ابن نمی) یه اولادوای بهانه سیله
 حلول ایتدی. ابن کثیرک دیدیکی کبی ابن نمیک عقلانی چلدی. نهایت امیره خوجالوق ایتکه
 باشلادی. بوصورتله کندیسنه ممتاز بر موقع تأمیننه موفق اولدی. مکه فقیرلرینه بول بول بارالر
 احسان ایدرک کندیسنی سهویدردی. ابن سبعیندن بوقادار چوق پاره سه زن مکهلیر بو
 فوق العاده لکه قارشی ابن سبعینه کیمی سحر باز، کیمی کیمیا کر دیدی. کیمی ده ولایتنه وکرامتنه
 قائل اولارق کندیسنه انتساب ایتدی.

ابن سبعین برطرفدن ده عبادت و ریاضتله مشغول اولدی و تصفیة باطن ایچون اوغراشدی.
 آشاغیده کوریه جکی وجهله (حرا) غارینه کیده رک تعبد ایتدی. بوصورتله هم حقه، هم
 خلقه کندینی سهویدرمکه چالیشدی.

وفاتی و سبب وفاتی

۱۲۵۰ سنه میلادیسنه مصادف اولان ۲۸ شوال ۶۶۹ پرشنبه کونی وفات ایتدی.
 ذهبی و لسان الدین ابن الخطیب و سائر مؤرخلرک افاده لرینه نظراً ابن سبعین اللرندن

قان آلدی و تماماً وجودنده کی قان بیتینجه به قادار براقدی، بالطبع اولدی ابن سبعینک شو
 اتخارینی کدورات بشریه نك ازاله وصفای درونك ادامه سی کی صرف تعبیدی بر مقصده
 بناءً یابدیغنی سویله بورلر

ابن سبعینک امضاسی

ذهبی و دائرة المعارف صاحبی البستانی ابن سبعینک امضاسنی (عبدالحق ابن ۵) صورتنده
 یعنی سبعین یرینه برداثره رسم ایدردی که دائره بعضی مغاربه حسابنده یتشه (۷۰) مساویدر.
 بونك ایچون ابن سبعینه ابن دارهده دنیلشمش و بعضی معارضلمری طرفندن سالم بن داره
 حقنده ایراد ایدیلن (محا السیف ماقال ابن داره اجماعاً : ابن داره نك بوتون دیکلرینی
 قیلیج محو ایتدی) [۱] منلی ایله ابن سبعینی ذم ایتک ایسته مشلردر دیورلر.

ابجد حسابنده (۷۰) یتشك رمزی (عین) در عین، عینی زمانده عریجهده کوز
 دیمکدره. آشاغیده کوره جکمز وجهله «شعیب عبادتک قولیدر. بزیسه حقت حضورینک
 قولی زه سوزیله دائماً نظرگاه الهیده اولدیغنی ادعا ایدن ابن سبعین عبدالحق ابن دیدکن
 صوکره عینه (کوز) اشارت اولمق اوزره برداثره رسم ایدردی ۱۴ رجب ۶۷۹ ده
 یعنی ابن سبعینک وفاتندن ۱۰ سنه صوکره تحریر ایدیلوب الیوم ملت کتبخانه سی داخلنده
 جارالله افتدی کتبخانه سنده بولنان بدالعارف کاتبی طریقت سبعینه دن محمد بن محمد العطار
 نسخه سنک نهایتنده کتبه تاریخندن صوکره بحق ۵۰۰ دیه بر اشارت وضع ایتشدرد. بوده
 تحقیقمزی ۵۰۰ ددر.

غریبدرکه ابجد حسابنه بکمزهر بر حسابده یونانجهده واردره. او حسابده کوردهده ۷۰۰
 رمزی (o) اومیکرون Omikron در اساساً (ع) حرفی ده بری کوچوک بری بویوک
 اولماق اوزره ایکی نصف دائره دن عبارتدر.

اخلاق

ابن سبعین، حسن اخلاقه مالک، چوق صبرلی و مرحمتلی شفیق و رحیم ایدی. ففرايه

[۱] امثال میدانیده ذکر ایدیلدی اوزره سالم بن داره نامنده بنی غطفاندن بر شخص
 فزاره قبیله سندن زمیل نامنده کی برینی ذم ایتسی اوزرینه زمیل، ابن داره نی قتل ایتش (محا السیف
 ماقال ابن داره اجماعاً) منلی ایراد اولشمش.

تصدق ایتمنی چوق سهور و سخاسی زیاده ایدی. حتی بردفعه ده مکه اهالیسنه سکسان بیک دینار ویردیکنی فوات الوفات صاحبی احمد بن شاکر بن احمد الکتبی (وفاتی ۷۱۴) مکه اهالیسندن روایت ایدیور. هر نوع اذا وجفایه تحمل ایدر. حقه ده سویلنه کوتو سوزلره مقابله ایتمزدی. شوقاداروارکه نفسنه اعتمادی پک فضلہ ایدی. حق برکون یاننده ابومدین دن [۱] بحث اولندی «شعیب عبدالعالمدر، نزیسه عیبدا الحضوررز یعنی دائماً اللهم حضورنده بولنان قو لجفر» دیدی. بردفعه ده. شیخ ابوالحسن الشستری به یولده تصادف ایتمدی. نزهه کیدیورسک؟ دییه صورتی. شیخ ابو احمدک زیارتنه. دیجه جتی ایسته یور ایسهک سن بیلیرسک. ایستر ابواحمده کیت، ایسترسهک باشقه یره کیت. فقط جنتک ربی ایسته یورسهک نزهه کل دیدی. مورخلرک روایتنه کوره کیجه لری ابن سبعینه باشقه مؤلفلرک اثرلرندن هیچ اولمازسه اوتوز سطر اوقونمازسه او یویامازدی.

ابن سبعین ادیب

نفع الطیب مؤلفی ابن خلدون تاریختندن نقلاً دیورکه تونسده اجرای حکومت ایدن بنی حفصندن ابو عبدالله المستنصر بالله محمد بن ابی زکریا بن عبدالواحد بن ابی حفص ۶۴۷ هـ بدری ابی زکریا یحیی نیک یرینه پادشاه اولمجه مکه اهالیسندن برقسیمی کندیسنه بیعت ایستکلرینی حاوی برعریضه کوندرلمشدی که بویبعثنامه ابن سبعینک قلمندن چیقمشدی. بوتون صنایع ادبیه بی جامع اولوب اونده پیغمبرمزک مهدی حقه ده کی حدیثلرینی تطبیق ایله مستنصرک مهدی اولدیغنی ذکر ایدیور. ادبیات نقطه نظرندن وانشاسی اعتباریله فوق العاده مهارتلی بر اثر در، ابن سبعینک صوفیانه بر شعرینی نقل ایدیورز.

کم ذاتموه بالشعین والعلم [۲]
والامر اوضح من نار علی علم
وکم تعبر عن سلع وکاظمه
وعن زرود وجیران بذی سلم

[۱] اسم، شعیبدر وفاتی ۵۸۹

[۲] شعبین یمنده بر یرک اسمی اولوب عرب شاعرلرینک اکثری شعرلرنده بوندن بحث ایتمشلردر.

ظلمت تسأل عن نجد وانت بها
وعن تهامة هذا فعل متهم
فی الحی حی سوی لیلی فتسأله
عنها سؤالك وهم جر للعدم

سبعین و علم له [۱] نه وقتہ قادر دم اور اچسک . حالبوکہ ایش طاغ ثپہ سندہ کی آتشدن داها
واضح و آشکار درونہ زمانہ قادر سلع و کاظمہ [۱] دن و زروود و جیران ذی سام [۲] دن بحث
و تعبیر ایدہ جسک . نجد و تهامة دن صور مایہ باشلا دك . حالبوکہ سن او نجد و تهامة [۳] نك
ایچندہ سک کہ بوسوروش متهم اولانلرک کاریدر .
قیلہ ده لیلادن باشقہ دیری اولان وارمیدر کہ او لیلی بی بشقہ لرندن صور اچسک
بوسؤالك بروهمدر کہ سنی عدمہ کوتورر

ابن سبعین طیب

ذهبی تاریخندہ شیخ صافی الدین ہندی دن ابن سبعینک مکہ امیری اولان قتادہ
اوغلارندن شریف ابن نمی بی برچوق زماندنبری مبتلی اولوب ہیسیج برطیبیک آبی ایدہ مدیکی
برعلتی تداوی ایلدیکنی و بوسبیلہ مکہ امیرینک ابن سبعینہ چوق حرمت و رطایت ایتدیکنی
روایت ایدیور .

کیما کر و سیمیاجی

ذهبی ، ابن کثیر ، احاطہ صاحبی لسان الدین ابن الحلیب و نفع الطیب مؤلفی ابن سبعینک
کیمایہ و سیمیایہ و قوفی اولدیقی سویلیورلر . ابن سبعینہ اسناد ایدیلن کیما زمانزدہ کی
علم کیما اولیوب اشیانک ماہیتی دیکشدرمک آچیجہ سی باقیر و سائر خسیس شیلردن
التین و دیگر ذی قیمت احجار وجودہ کتیرمک علمیدر کہ بوعلمک صحت و عدم صحتندن
[۱] سلع مدینہ منورہ ده برداغ اسمی . کاظمہ بصرہ جوارندہ بر محل اسمی کہ قصیدہ برئہ ده
مذکوردر .
[۲] کوفہ دن مکہ کیدہ جک یولدہ ثعلبیہ ایلہ ضریحہ آراسندہ قوملق بر موقعدر (جیران
سیراف ایلہ بصرہ آراسندہ بر آدا) (ذی سلم) بصرہ دن مکہ کیدہ جک یولدہ بر موقعک اسمیدر کہ
یواسملر قصیدہ ده مذکوردر .
[۳] نجد : حجازک شمالندہ برقطہ . تهامة : ینہ حجازک ساحل و ساحلہ یاقین جہعلری .

بحث ایتک موضوعمک ووقوفمک خارجیدر. انحق ابن سبعینک تلیذلرندن یحیی ابن احمد بوندن اول ذکر اولندیغی وجهله ابن سبعینک کراماتندن اولارق هیچ یوقدن آلتون یابدیغی ذکر ایدیور. علم سیمیا : کاتب چلبی مرحوم کشف الظنونده سحر اقسامندن بر علمدرکه جو هواده خیالی بر طاقم شیلر احداث ایتمکدر. موجود اولمایان شیئی موجودمش کی کوسترمکدر. دیورکه زمانمزه کوز بویاجیلق حقه بازلق دیرلر. فی الحقیقه یحیی بن احمد، ابن سبعین ایستدیکی زمان هیچ یوقدن یمک، صوء خرماء یاغ وسائرینی احضارایتدیکنی سویلیورکه ایسترطوغرو، ایسترسه اکری اولسون بوروایتلر وبوشایعه لر وحقه بازلقبر ابن سبعینه کیمیاجی وسیمیاجی دیدیرمشدر.

حروغی

ابن سبعین علم حروفلهده چوق مشغول اولمشدر. حتی بوندن اول کوردیکمز وجهله امضاسنی بیله ابجد حسابیه آتمشدر. علم حروفه دائر تالیقاتی چوقدر. ادريس عليه السلامه اسناد ایدیلن سفر ادریمی شرح ایتمشدر. مناوی بو شرحدن شو عبارینی نقل ایدر (اعلم ان الحروف خزنة الله وفيها اسرارها واسماؤه وعلمه وامره وصفاته وقدرته ومراده فاذا اطلمت على شيء منها فانت من خزنة الله فلا تخبر احدا بما فيها من المستودعات فمن هتك الاستار عذب بالنار - بیل که حروف اللهک بر خزینه سیدر. اللهک اسراری اسملری علمی امری وصفلری وقدرتی ومرادی او خزینه نک ایچندهدر. اگر سن بو خزینه دن برشیئه مطلع اولورسه-ک اونده مستودع اولان شیلری هیچ بر کیمسه یه سویله مه. زیرا اسرار پرده سنی یرتان آتشله عذاب اولنور. بو اثرندن بشقه کتاب الحروف الوضعیه نامنده علم حروفه دائر بر اثری داه وادرر.

ابن سبعین حقنده کی دوشونوشلر

ابن سبعین حقنده دوشونوشلر چوق مختلفدر. کافردر، زندیقدر، ملحددر دینلر اولدینی کی ولایتیه وکرامتنه قائل اولانلرده وادرر. درة الاسلاك فی تاریخ الاتراك صاحبی ابن حبیب بن سبعین متفلسف، مزهد، متقشف بر کیمسه اولوب فلاسفه مسلککنده سوزلر سویلکه حقیقتدن دم وورماق ایسته مش ایسه ده اؤک قابیسندن کیرمه یوب باجاسندن کیرمک ایسته ین کمره لردندر، دیور.

نفح الطیب مؤلفی ابوالعباس احمد المقرئ ایسه (الفقیه الجلیل والعارف النبیل) دیه مدح و ثنا ایدیور .

دیوان الصبا و کتاب السکردان مؤلفی شهاب الدین ابن ابی حجة التلمسانی [۱] کندی دوستلرندن مکده شیخ المجاورین اولوب ابن سبعینی یاقیندن طانیان وصلحادن شیخ ابوالحسن بن برغوش التلمسانی ... دن ابن سبعینک مدینه ده مسجد رسول الله قایلرندن بریسنه یاقلاشاق اولسه کندیسندن حیض قانه مشابه قان ظاهر اولدیغی و رسول اکرمی هیچ بر زمان زیارت ایده مدیکنی روایت ، بوصورتله پیغمبرک ابن سبعینی قبول ایتدیکنه اشارت ، بالعکس ابن سبعین طرفدارلاری ایسه رسول اکرمی کیزلیجه کندیسنی کوسترمکسزین زیارت ایتدیکنه شهادت ایلورلر . الاحاطه صاحبی لسان الدین ابن الخطیب ایسه مدینه یی و رسول اکرمی زیارت ایده مامسی مدینه امیرندن قورقوسندن ایدی دیور .

قاضی القضاة شیخ تقی الدین بن دقیق العید [۲] ایسه ابن سبعینله قوشلق زمانندن اوکله یه یقین بر زمانه قادار اوطوردم . او متادیا سوز سویله یوردی . فقط سوزلرینک مفرداتی آکلاشیور ، مرکباتی آکلاشلمیوردی دیور .

ذهبی ، نیم طانیدقلارمدن فقیر و صالح بر آدم سبعینی فقراسیله صحبت ایتدی و بونلرک نماز و روج و سائر اوامر الهیهیه اهمیت ویرمدکلرینی روایت ایتدی دیور .

ابن سبعینک کالنه شهادت ایدلردن بری ده پاپاطقوزنجی غراغوار [۳] Jégoire اولدیغی نفح الطیبده شو صورتله کوریورز مرسیه ده اجرای حکومت ایدن (بنی هود) دن ابو عبدالله محمد ابن هود بهالدوله (وفاتی ۶۶۰) خریستیانلرله مصالحه عقد ایتشدی . حالبوکه خریستیانلر بو مصالحه نامه یی نقض ایتدیلر و شرطلرینه رعایت ایتدیلر . بوندن متأثر اولان محمد بن هود خریستیانلرک عمومی رئیس اولان پاپایله مخاطبه ایتک اوزره ابن سبعینک قارده شی ابوطالب ابن سبعینی اوزمانلر مسلمانلرک چوق اوغرامادقلری رومایه کوندردی . ابو طالب ابن سبعین پاپانک حضورینه قبول اولندی . پاپا طرفدن ترجمان واسطه سیله ابوطالبک

[۱] وفاتی ۷۷۶ م

[۲] تولدی ۶۱۵ وفاتی ۷۲۰ .

[۳] طقوزنجی غراغوار اوجنجی اینوسانت یکنی در ۱۲۲۷ ده انتخاب اولمشدر . اسلامه قارشى اهل صلیب سفرلری آچانلردن بریسیدر . ایکنجی فردریق بالاخره بوسفره اشتراک ایتک ایسته مدیکندن قرالی آقاروز ایتشد . ۱۲۴۰ م وفات ایتشد .

کیم اولدینی صورولدی. ابوطالب ابن سبعین اولادلرندن اولدینی سویله نجه پایا یاننده کیلره بو آدامک قاردهشی عبدالحق ابن سبعیندن اعلم الیوم اسلام ایچنده کیمسه یوقدر دیدی .
 ذهی : ابن سبعینک (لقد تحجر ابن آمنه واسعاً بقوله لانی یعدی : آمنه نك اوغلی ،
 » بندن صوکره پیغمبر یوقدر « سوزیه واسع بر ساحه یی دارلاشیدردی) دیدیکنی روایت
 ایدیور. اکر طوغریسه مسلمان دکلدره مع ذلك الله حقيقة الموجودات دیمسندن بوسوزی
 اهورندر دیور .

مناوی طبقاتنده ابن سبعینک امام الحرمین [۱] ابو جهل وهامانک اوچنجیسی دره
 غزالی [۲] نك علومده کی ادراک اوروچک آغک تلرندن دها ضعیفدر دیدیکنی روایت
 ایدیورلر اکر بو طوغرو ایسه هیچ شبهه سز شریعت مطهره نك دشمنی در دیور . ابن سبعین
 شریعت دشمنییدر، دکلدر بیله مزایسه کده بد العارفده بعضی اکابر دینه، بالخاصه امام الحرمین
 وغزالی یه بویه سویله دیکی واطاله لسانده بولندی محققدر .

ینه مناوی بعضی کیمسه لردن ابن سبعینک نبوت ادعا ایتدیکی روایت ایدیور .
 ابن سبعینک بالذات پیغمبرک دعواسنده بوتوب بولمادیغنی بیلمز ایسه کده تلیدلرندن
 یحیی بن احمدک رسول اکرمک [۳] بنم قریم اسلام اولمشدر. بکا خیردن باشقا بر شیه
 امرایتمز (حدیثنه مقابل ابن سبعینک عصمتی ادعا وقرینی یعنی شیطانی آئنده اسلام اولمشدر
 دیمسی شایان تأملدر .

ابن کثیر بونی مؤید اولارق [۴] ابن سبعین دیکر فیلسوفلر کی نبوتک وهی
 اولمایوب کسی اولدیغنه قائل اولدینی ایچین بوقاسد عقیده سنه بناء کندیسنه وحی کله جکنی
 ظن ایدره ک بعض زمانلر پیغمبریمزه ایلك وحیک نازل اولدینی غار حرا ده مجاورت ایدردی
 دیور .

ابن کثیر کی سویلدیکی سوزی تحقیق سز سویله مین وابن سبعین عصرینه یاقین بولونان
 بر مورخک بو سوزینه اعتماد ایتک ضرورتندیز .

[۱] امام الحرمین عبدالمک بن عبدالله الجوینی الشافعی وفاتی ۴۷۸ .

[۲] حجة الاسلام ابو حامد محمد بن محمد الغزالی الشافعی وفاتی ۵۰۵ .

[۳] عن ابن مسعود رضی الله عنه ما منکم من احد الا وكل به قرینه من الجن وقرینه من الملائكة
 قالوا وایک یا رسول الله قال وای الا ان الله عز وجل اطانی فاسلم فلا یأمرنی الا بخیر. جامع الکبیر لامام
 ابی عبدالله البخاری .

[۴] حافظ عمادالدین اسماعیل بن عمر الدشقی وفاتی ۷۷۴

شیخ احمد بن احمد الزروق [۱] قواعد التصوفده

۵۹ قاعده : هر شعبه علمیه اصحابك بر تصوفی اولدیغی ذکر ایتدیکی صرمدہ منطقی ایچونده بر تصوف واردرکه ابن سبعین تألیفاتنده اونی قصد ایتشددر ۱۰۸ قاعده : ابن سبعینك اخزابنده مهمات وانسانی وهمه دوشوره جك چوق شیلر واردر. بوندن اجتناب واجیدر .

۲۰۷ قاعده : ابن سبعینك آثارینی مطالعه دن سالک لری تحذیر ایدیور. ذهبی تاریخنده بن باطنیلرک [۲] احوالی محی الدین وابن فارض وسائر نك ترجمه حاللرنده بحث ایتدم . ابن سبعینده بو کروه دندر باطنیلری یاقیندن طانیانلر بونلرک علیهنده کی سوزلری معذور کورورلر. کورمینلرایسه یابونلرکی زندیقدر، یاخود باطنیلری یاقیندن بیلمزلر. بوزندقلری بیلمیوب فی معذور کورمینلر حس ظنلری ایله مأجوردلر .

حرمان التبه کمر ایدیلدیکی وشریعته مخالف حاللر یاییلدیغی زمان مسلمان اولانك بوکستاخلقی یاپانلره الله رضاسی ایچین غضب ایتسی لازمدر. مع ذلک اولمزدن اول توبه ایتلری احتماله منی ابن سبعین کی لرك نه کفرلرینه نه ده ایمانلرینه شهادت ایدمه یز . شوقادار وارکه سوزلری شرکدن داها شرلیدر . سه وکیلی قارده شم! بن ابن سبعین کی ملحدلرک ایچ یوزلری پک آبی بیلیم . بکا اعتماد ایله . ایشی اهلنه ترك ایت . زیرا اللهک ولیلرندن بریسنه اطائه لساندن متولد عذاب التهدیدن قورقدیغ کی شره قارشى سکوتدن حاصل اوله جق کناهدن ده حذر ایدرم . علی العاده برمسلماننه کافر دیرسه بم کافر اولاجغمه قناعتم واردر . ناصل اولورده صالح برکیمسه یی ، اللهک ولیلرندن برولی تکفیر ایدمه بیلیم . بکا اینان . ابن سبعین کی باطنیلر حقنده کی سوزلرم حقسنز دکلدرد. دیور ابن تیمه نك سوزلری [۳]

ابن عربی حدیث و تصوفه ابن سبعیندن داها زیاده واقف ایدی . مع هذا هراکیسیده علم حدیثی و مشروع اولان تصوفی بیلیمکدن چوق اوزاقدلر . بلکه کتاب ، سنت و سلفک اثرلرینه معرفتلی بوتون مسلمانلرک بیلدی لرندن چوق . آذرر شوقادار وارکه ابن سبعین فلسفه فی ابن عربی دن فضله بیلیردی : - (رساله سبعینیه) -

[۱] احمد بن احمد بن محمد بن عیسی البرسی المغربی الفاسی . ولادت ۸۴۱ وفاتی ۸۹۹ هجری

[۲] مقصد بالعموم ظاهر قرانی ترك ایله باطنله عمل ایدنلردر بالکیز مشهور باطنیلر مقصود

دکلدرد.

[۳] شیخ نفی الدین احمد بن عبدالحلیم بن تیمیه الحنبلی . وفاتی ۷۲۸ هـ

ابن سبعینك ماده علمیه سی (هر نه قادر كندیسی ضدینی کو سترمك ایسته یور و امام الحرمینه معارض کورینور ایسه ده) الارشاد صاحبی امام الحرمینك سوزلرندن و ابن رشد [۱]ك كلامندن مأخوذدر. ابن باجه دیمككه مشهور اولان ابن الصائغ [۲] كبی كمسه لره تعظیمده مبالغه ایدر .

فلسفه شاذ بر تحقیق طریق فی التزام ایتمشدر . تحقیقاتنده ابن عربی و امثالنك سوزلرندن متأثر اولمش، هر نه قادر علی الاكثر اونلره مشا ركت ایتمشده گندیسه بر باشقا یول آچمشدر. ابن عربی و ابن سبعین هر ایکسیسه ابو حامد غزالی نك سالك اولدیغی فلسفه ایله مخلوط تصوفدن ایستمداد ایشلردر (رساله سبعینیه)

شامده کوروشدیکمز ابن هود نامنده مشهور بر شیخ واردی. زهد و علم و ریاضت اعتباریه کوردیکم ملاحظه نك اك بویوکلرندن ایدی. ابن سبعینیه جوق زیاده حرمت و تعظیم ایدردی. حق ابن عربی نه و غلامی اسحاق [۳] تفصیل ایدردی. بویوكل كوچوك جوق كمسه لر امرینه اطاعت ایدردی (رساله سبعینیه)

فلاسفه، انبیانك کوستردکلی یولدن آری بر یوله کیدرلر. بر قسمی اهل تبدیل بر قسمی اهل تحبیلدر. اهل تبدیل ایکی قسمدر. اهل وهم و تحبیل و اهل تحریف و تأویلدر. اهل تأویل انبیانك سوزلر نی گندی رأی و وهملرینه کوره تأویل ایدرلر. ابن سینا و امثالی، پیغمبر لرك سوزلری و سماوی کتابلر هر نه قادر حقیقته مغایر ایسه ده عوام ناسه خطاب اولدیغی ایچون بویه اولماسی لازم کایر حالبوکه بونلرك ظاهری خواص ایچین مطلوب دکلدر . دیرلر و تأویل و انبیایه مخالفت ایدرلر . از جمله ابن عربی خاتم الاولیانك انبیان افضل اولدیغی ادعا ایدر . ابن عربی، ابن سبعین ، ابن طقیل [۴] کیلر اللهك کتابنه و رسول اللهك سننه تابع اولان صوفیه مشایخندن دکلردر (کتاب العقل والنقل) (خلع النعلین) [۵] صاحبی موسی علیه السلامه ابتدا الله وحی و خطاب ایتدیکی اساده ایاغنده کی نعللرك خلعی، چیقارماسی امر اولندیغی کبی [۶] دنیا و آخرتی ترك ایدن کامللرده بوخطابه نائل اولورلردیور. خلع النعلین صاحبی

[۱] قاضی ابوالولید محمد بن احمد بن محمد بن احمد ابن رشد القرطبی الاندلسی. وفاتی ۵۹۵ هجری

[۲] وفاتی ۵۳۳

[۳] شیخ ابوالعالی صدرالدین محمد بن اسحاق القنوی وفاتی ۶۷۲

[۴] ابن طفیل ابوجعفر یاخود ابوبکر محمد بن عبدالملك. وفاتی ۴۹۴ وفاتی ۵۸۱ حکیم و طبیب

اولوب اولوب ابن رشدك استادی در .

[۵] ابوالقاسم ابن قسّی ابن حجر میزائنده قافك ضمی ایله ضبط ایتمشدر .

[۶] فاحلح نعلبك انك بالواد المقدس طوی . طه سوره سی .

نبوت کسبیدر دین فیلسوفلردندر . نصوفه فلسفه یی قاریشدیرائلرک اکابری نبوته طمع ایتشلردر . حق مقتول شهاب الدین سهروردی [۱] بکا قالی، امی انداز ایت دنیلمدکجه وفات ایتیم دیردی ایشته ابن سبعینده نبوتک کسبی اولدیغنی ظن ایدن وکندیسنکده ارکچ پیغمبر اولاجنی زعمنده بولنان فیلسوفلردندی . حق (لعدرب ابن آمنه حیث قال لانی بعدی آمنه نک اوغلی بدن صوکره پیغمبر یوقدر سوزیله تمرد ایتدی) دیدی (کتاب العقل والنقل) خالقک وجودی مخلوقک وجودیدر اعتقادنده بولنان ابن عربی وابن سبعین هر نه قادار صوفیه مشایخندن کبی کورنورلر سده حقیقته تشیع طریقنی التزام ابدن ملاحده دن درلر (کتاب العقل والنقل)

عالمک قدیم اولمایوب حادث اولماسی خصوصنده قدیم فیلسوفلردن بر قسمی پیغمبرلرک خبرلرینه مخالف دکلردر . فقط فلاسفه نک متأخرلری بوباده دخی انبیایه مخالفت ایتدیلر . کذا وجودده دخی اعتقادلری سنته مخالفدر . بلکه یالکیز ذهنده موجود اولاییله جک و فقط حقیقی اولمایان بروجود مطلق نظریه سنه تابع اولورلر . صوفیه دن فلاسفه نک بومساکنه سالک اولانلر ابن عربی وابن سبعین و تلسانی کبی کسه لردر [۲] (منهاج السنه) جلد ۱ ص ۱۰۰ نصارانک لاهوت ایله ناسوتک الله ایله عیسی نک اتحادینه قائل اولدقلری کبی ملاحده اتحادیهده خالق ایله مخلوقک اتحادینه قائل اولورلر . سبعینیه طائفه سی مسلمانلرک (لا اله الا الله) سوزلرینه مقابل (لیس الا الله) دیرلر . دیور ابن تیمیه نک ابن سبعین حقنده کی سوزلری بوقادار دکلدر . بوتون آنارنده صره کلدکجه خیر پالار (المسائل الاسکندریه فی الرد علی الملا - حدة الاتحادیه المعروفة بالسبعینیه) نامنده سبعینیلرک ردی حقنده مستقل بر اثری واردر بز بوقادارله اکتفا ایدیورز .

ابن سبعین سریدانندن یحیی بن احمدک (الوراثة المحمدیه) سنده ابن سبعین حقنده کی سوزلری فائده دن خالی اولمادیغندن بر قسمی ترجمیه غیرت ایده جکرز .

ترجمه : ابن سبعینک شرف و وراثت محمدیه استحقاقنک دلیللرندن بریسیده اولجه ذکر ایتدی کمز وجهله الله تعالی نک کندیسنی مغرب بلادنده أوجاقلرک اک شربانی اولان قرشی وهاشمی، بابالری و دده لری ریاست وحسب وبلده اشراقندن اولمله معروف وجهله نک حرمتنی وتوجهنی قزاعش وهر کسک پارمله کوستردکلری سبعین اوغللری، اوجاغنه عائله سنه

[۱] شهاب الدین یحیی بن حسین بن امیرک السهروردی المقتول . وفاتی ۵۸۷ هـ

[۲] عقیف الدین تلسانی وفاتی ۶۹۰

منسوب اولماسیدر. ایکنجی دلیل (حضرت پیغمبر قیامتہ قادار مغرب دیارندن اهل حق اکسک اولماز : لایزال من بلاد مغرب ظاهرین الی قیام الساعه [۱] دیمشدر .

مغربده کمالتیه ظاهر اولانلردن ابن سبعیندن داها بویوک کیم واردر؟ ایشته حضرت پیغمبرک حدیثنده اشارت اولنان ذات یالکز ابن سبعیندر . مغرب اهلایسی اهل حقدر . انسانلرک حقه احق اولانیدر . و مغرب اهلایسندن حقه دهازیاذه احق اولانی عدل و استقامتله متصف اولمالری اعتباریه شبهه سز عالملری در . عالملرک احقی ایسه محققلری و قطبلری درکه بوتون علما و قطبک اطرافنده دوزرلر . علم و حقیقت دائره سنک قطبی اولان او محقق سائر عالملرک مشکلاتی حل ایدر و دوشدکاری عقبه دن اولنری قورتاریر . ایشته بو عرفان دائره سنک قطبی بالذات ابن سبعیندر .

مغرب اهل حق اوزرینه ظاهر درلر حق ایسه دینک سریدر . و حالده محقق سر حقدر . بناء علیه دینک سری و حقیقتی در . ایشته دینک سری و حقیقتی اولان محقق یالکز ابن سبعیندر . بدایت حاله باقیکنز ! اللهم کن دینی کوچک یا شیده محافظه ایتسی و لهو و لعبدن صیانت ایتسی و بشریت مقتضاسی اولان طبعی لذت لردندر قوروماسی ، باباسندن ، دده سندن کندیسنه میراث اولوب بوکونه قادار قار دشرینک آئنده بولنان دنیوی و عارضی زیاسی ترک ایلمسی و الله تعالی نک انسانیک نفسی قتل ایلمسیله برطوتدینی وطنی ترک ! و اقربا و احباسندن انقطاعله الله تعالی به دخالتی کندیسنک الله طرفندن ولایتله تخصیص ایدلش خارق العاده بر شخصیت اولدیغنه دایلدیر .

تمام اون بش یاشنده ایکن اللهم فتوحاته مظهر اولوب علم و عملک بوتون صنعتلرینی جامع و عالی و یوکسک اختراعلرینی حاوی اولان (بدالعارف) نامنده کی کتابی تألیف ایلمسی ، چوق کور کوسی اولمادیفی حالده اندلس بلادنده بردن بره علم و عرفان ایله نشأت ایدیورمه سی و اوحوالیده شمدی یه قادار کیمسه نک دیوبب ایشتمدیکی علملرله ظاهر اولو و یرمه سی کندیسنک خارق العاده بر شخصیت اولدیغنی کویسترر . تألیفلرینک جمله سنده هر کسدن آری و کندیسنه مخصوص تحقیقاتی و خلقلک فهمندن ، چوق یوکسک و شاذ تدقیقاتی کندیسنک روح القدس ایله مؤبد و حتمک الهامنه مظهر اولدیغنی کویسترر .

شجاعتی و عزمنده قوت و توکلکی خصم لرینه ابراز ایتدیکی دلیل واقامه ایلدیکی برهان ، لسانک فصاحتی کندیسنک قوه الهیه و عنایت ربانیه یه مظهر اولدیغنی بیلدیرر .

[۱] حدیث کتب لبرینک مشهورلرنده بویله بر حدیث کورمدک .

[۲] سورۃ بقره و اخراج اهل منه اکبر عند الله الابه

مغرب اهلایسنک کندیسی امتحان ایلری اونلکه مناظره و مباحثه ایتک اوزره اوزاقدن یاقیندن برچوق عالم باشنه اوشدیلر. فقط جمله سنی اللهک عنایتله اسکات ایلسی، دشمنلری کوستردیکی قطعی هجتلزله نکتبه دوچار و معارضلری عجزه کرفتار ایدوب معترضلرینک یوزلربی قاره چیقارماسی. اللهک عیرتی ایله کندیسنه اذا وجفا ایله تعرض ایتک ایسته یئلرک هلاک اولمالری ابن سبعینک الله عنندنه نه قدار مقبول بر کسه اولدیغنه دلیل در حسن اخلاق نفس شهوت و غضب وحدتی ینمسی، قرینی یعنی کندیسنه موکل اولان شیطانک کندی آئنده اسلامی ابداً هیچ برشیئی اونوتماق خصوصنده حافظه قوتک حیرته شایان بدرجه ده اولماسی، قوشک اوچاسندن دها سرعتی بر صورتده ذوات مجرده و معلومه بی همان تصور ایدیورمه سی کبی مفکره قوتک جلاقی وذاکره قوتک بویوکلکی و مغرب بلادنده بردن بره ظهوری، آیتلرینک یعنی کرامت و علمی تحقیقاتنک اقطار جهان سرعتله انتشاری، هر طرفده کندیسنک مدح اولنماسی کماله شاهددر. اگر اوزاتق قورقوسی اولماسیدی ابن سبعینک معجزوی سوزلری وایشلری سوله مک خصوصنده بوتون ادبی صنعتلری جامع اولارق نه قدار کوزل صفتلر وادله قطعیه وارسه ذکر ایدردم. فقط بوقادار جق سوزدنده کندیسنک خارق العاده بر ذات و محمد علیه السلام وارث حقیقی اولدیغنی ذکی و فطین اولانلر البته ادراک ایدرلر. هیچ اورناده برشی یوق کن یمک، سوء، یاغ، خرما اظهار ایدیورمه سی وائی اوزاتجه آوجنده پارا چیقماسی واقع اولاجق برشیئی وقوعندن بر چوق سنه لر اول خبر ویرمی کبی خارق العاده کرامتلی ذکر ایتمیورم چونکه سوز اوزون اولاجقدر.

احاطه صاحبی لسان الدین بن الخطیب: کلام و فلسفه وسائر علملرده بویوک بر قدرتی، تعجب و حیرته شایان بروقونی واردی دییور.

له و علملرده سوله بن بوسوزلردن آکلاشیلیور که اعتقادی نه اولورسه اولسون ابن سبعین اسلام نامی آئنده ظهور ایدن عالمردن، متفکرلردن یک مهم بر شخصیتدر. باشلی باشنه بر عالمر. اونی تماماً آکلاماق ایچین مقدمه ده سویلدیکمز وجهتله بوتون اثرلرینک آئیزده بولنوب تدقیق ایدلسی لازمدر.

ابن سبعینک تلیدلرینه وصیتی

مناوی طبقاتنده ابن سبعینک تلیدلرینه شوصورتله بروصیتی یازیور (علیکم بالاستفاده الهمیات مجموعه سی، صافی: ۱۰)

على الطريقه وقدموا فرض الشريعة على الحقيقة ولا تفرقوا بينهما فانهما من الاسماء المترادفة واكفروا الحقيقة التي في زمانكم هذا وقولوا عليها وعلى اهلها اللعنه

سزله وصيت ايدبورم دائما طريقندن استفاده اوزره اوليكز وشريعتي حقيقتيه تقديم ايديكز. شريعتله حقيقتي بري برندن آيبرمايكز. زيرا شريعتله حقيقت مترادف اسملردر. بولنديغكز شو زمانده كي علم حقيقت ديه اورتايه آندقلىرى شيلرى انكارايديكز واو حقيقتيه واو حقيقت اهللربنه لعنت ايديكز .

آثاری

۱ بد العارف ۲ کتاب الدرج [۱] ۳ کتاب السفن ، ۴ الابوية الحنيه ۵ کتاب الکد ۶ کتاب الاحاطه ۷ کتاب حروف الوضعیه ۸ شرح سفر ادریس علیه السلام ۹ الفتح المشترك ۱۰ کتاب الهو ۱۱ الاجوبه عن اسئله الصقلیه [۲] وسائر بعضی رساله لری و اخزانی واردر . مناوی طبقاتنده سفر ادریس شرحی ایچین غایت نفیس بر اثر در دیور و کتابک مقدمه سندن شو عبارته یی نقل ایدبور (اعلم ان الحروف خزانه الله وفيها اسراره واسماؤه وعلمه وامرء وصفاته وقدرته ومراده فاذا اطلعت على شئى منها فانت من خزنة الله فلا تخبر احداً بما فيها من المستودعات فمن هتك الاستار عذب بالنار - بیل که حروف، الهک بر خزینه سیدر. اسرارى، علمى، امرى و صفتلى، اسملى، قدرتى، مرادى او خزینه نك ایچنده در. اگر بو خزینه دن بر شیئه مطلع اولور سهك اونده مستودع اولان شیلری کیمسه یه سویلله. زيرا اسرار پرده سننى یرتان آتش له عذاب اولنور .

بدالعارف بر نسخه سی فأنحمد ملت کتبخانه سی داخلنده ولی الدین جارالله افندی کتبخانه سنده ۱۲۷۳ نومروده در. دیگر نسخه سی سلیمانیه کتبخانه عمومیسى ملحقاتندن وهی افندی کتبخانه سنده ۸۳۳ نومروده در . سلیمانیه ده کی بونسخه نك اوستنده عنوان صحیفه سنده (کتاب افشاء حکمة الاهیة) دییه آلتونله یازلمش. کتبخانه دفترینه ده بواسمه کچمش. هرکس بونی ابن سبعینک آیری بر اثری ظن ایتمشلر سه ده مقدمه سنى و بوتون بختلری برر برر مقابله ایدرهك (افشاء حکمة الاهیة) نك بدالعارف دن باشقا برشی اولمادیغه مطلع

[۱] مصر کتبخانه سنده اولدیفنى محترم استادم مدرس شرف الدین بکدن ایشیتدم .

[۲] ایکنجی فره در یقک صورتی درت سؤالك جوانی اولوب موحدیندن عبدالواحدك امریله

ابن سبعین طرفندن یازلمشدر. بر نسخه سی (اوقوسفورت) ده در .

اولدم جارالله افندی کتبخانه سنده کی نسخه نک تاریخی ۱۴ رجب ۶۷۹ کاتبی ابن سبعین تلیذرندن محمد بن محمد العطار السبعینی اولوب وهی افندیده کی نسخه بوندن چوق صوگرا یازلمشدر .

بو کتابک اسمی البستانی دائرة المعارفده، محمد بن شا کر ابن احمد الکتبی فوات الوفياتنده (لابد المعارف منه) دییه قید ایتمشدر (بد) کلمه سی علی الاکثر یالکیز قولاً لیوب (لابد منه) کبی حرف نفی ایله قولاً لایتمسندن بوطنته دوشمشدر ایسه ده ذهی، ابن خطیب وسائر خصوصیه ابن سبعین تلیذی یحیی بن احمد (بد المعارف) اولارق ضبط ایتدکاری کبی یوقاریده سویله دیکمز ولی الدین جارالله افندی کتبخانه سنده کی نسخه قدیمده کتابک اسمی (بد المعارف) در. کتابک مقدمه سی (الحمد لله المحمود بالذات المعظم من کل الجهات المشار الیه بالصلوة والتحية المعبود لجمع القدوات العلویات والسفلیات الروحانیات والهیولانیات، اما بعد فقد استخرت الله العظیم علی افشاء الحکمة الی رمزها هرامسة الدهور الاولیه والحمایق الی رامت افادتها الهدایة النبویه الخ) بوندن صوگرا بر مقدار علم منطقه عاذه مسائل دن منطقه تعریف معناسنه اولان حدک لغوی، شرعی، عقلی ومنطقی معناسی وحقیقتی اوزون اوزادی بیان ایدیور .

بلمناسبه سوزی حکمة اشراقه کتیریور وحکمة اشراق علم اصول ومنطقدن اول مستعمل اولان بر علمدرا کر بو علمه واصل اولماق ایسترسه ک عدده الفاظه، تشبیهاته، جدل وغلبه وعثاده التفات ایتمه زیرا ایسته دیکک شی حقایق علمی در . صرف وعادته والفت ایتدیکک شیلره التفات ایتمه وبشری منفعت وعوائدن کچ. زیرا بورتبهیه واصل اولان بویوکر علم ایله معلومی، ادارکله مدرکی بر کورر لر دیور . اشیانک حقیقتلری بیلمک خصوصنده مطالب اصلیه دو قوزدر (۱) هل هو - اومی؟ (۲) ماهو - اونا صلدرا؟ (۳) کم هو - اونک کمیتی نه در (۴) ای هو - هانکیسی در (۵) کیف هو - اونک کیفیتی نه در (۶) این هو - اونزده در (۷) مقی هو - اونه وقتده در (۸) لم هو - او یچین در (۹) من هو - او کیمن در ؟

بونلرک همسنک مثاللری ذکر ایدیور، که آرزوق مقولات عشریه بکنزه یور بوندن صوگرا علت بجنه کچور ومعلول صنایع نک علتی علة صنایع، علة هیولانیه، علة تمامیه دیه درده تفریق ایدیور. مثلاً بر مرانغوز علة فاعله، تخنه علة هیولانیه، اسکمله علة صوریه وصنایعیه واواسکملهیه اوتورماق علة متممه در دیور . وبو منطقی بخلر دردم

انجو محقق اولانلرک فکرلری دوغرو اولاجغی ، باشقه لرینک رایلرینک خطالری ذکر ایتدکدنصکرا فیلسوف حقیقت علمندن انجو مغالطه صورتیله بحث ایدر . صوفی نکه ده بوبابده کی احاطه سی آذرر . محقق قارشیسنده صوفی ، صوفی نکه مقابله کی فیلسوف کی قالیر دیور .

داها اشاغیده سوزی اجتهاد و علمه انتقال ایتدیر یور . اجتهادک فقهاعندنده حکم شرعی بی طلب خصوصنده بوتون وسعی صرف ایله مه و بذل مجهود ایتک اشعریه عندنده ایسه احکام شرعییه عقلی برنظر اولدیغی بوضورتله اشعری اشعری اولماق اعتباریله فقهک یاردجیسی و فقیهده اشعری نکه علمیه اولوب اکر فقیه برآز علم کلام بیلسه اکل اشعری فقه بیلسه اتم اولاجغی ، فقه نصوص شرعییه بیلمک دیمک اولدیغنه نظرآ فقهک مرتبه سی اشعریدن یوکسک بولدیغی ، چونکه اشعری هر نه قدر مذهبی کتاب وسندن آلمش ایسه ده تأویله ایتنای حکم ایتدکارندن مذهبلری استدلال اوزرینه مؤسس اولوب اشعریه مذهبی غیر صحیح اولان جدل و سفسطه دن مأخوذ اولدیغی ذکر ایدیر . بوندن صوکر فقه و فقهانی واجتهاد جائز اولان و اولیان شیلری بوبابده فلاسفه نکه اعتقادنی سوبایور .

بومناسبتله فیلسوف صنعتلری کوزله ، مبادیسی صحیح و فقط فائده دن محرومدر . اشعری عرض اعتباریله فقیه ایسه عوض اعتباریله سعیددر . اکر فیلسوف صحیح اولان مبادیسی اشعری نکه غایه و نتیجه سینه صرف ایله سه ایشته او زمان طوغری ایش کورمش اولور . دیور

برآزداها صوکر تصوفی و صوفی بی تعریف ایدیر . صوفی بی العالم باله دیه توصیف ایتدکدنصکرا عقل بحثنه انتقال ایدیر . اشعری نکه عقله عرض دیدیکنی جرح ایدرک عقله عرض دین اشعری نکه بیننده برعارضه وارددر . ابو حصوده مجنوندر . عرضله جوهری تقریقندن عاجز اولان اشعری ایله مخاطبه ایتمه ملیدر دیور . عقل هیولانی بحثنده (ابن صایغ) ده خیر پالایور . کلامی ارسطودن آلمشدر . سفسطه سی چوقدر . فارابی به : شک واضطراب و تناقضدن قورتیله مامشدر ، مع ذلک فارابی اسلام فیلسوفلرینک اک فهمی در . حقیقه فیلسوف اولان اوندن باشقا یوقدر . مدرک و محقق اولاراق اولدی دیور .

ابن سینابه کلنجه : طنطنه سی چوق ، فائده سی آزر سفسطه جی در ، کندیس فیلسفه نکه اک یوکسکارندن ظن ایدر . اکثر تألیقاتی افلاطونک کتابلرندن آلمشدر . اک معتبر کتابی شفا در حالبوکه سرآبا خطا آلوددر .

غزالی : ایچین (فلسان دون بیان وصوت دون کلام) آ کلاشیلماز برلسان، کلامدن عاری برصوندر. اضدادی جامع واولیه شایان حیرتدرکه یورکلری یاقار. بعضاً صوفی، بعضاً فیلسوف بعضاً اشعری بعضاً فقیه بعضاً بونلرک آراسنده محیردر. علوم قدیمیه و تصوفه وقوفی اورومحک آغندن ضعیفدر. زیرا بو طریقه زورله داخل اولمش، عدم ادراکنه وعجزینه باقـایاراق حقیقته وصول یالکیز عزتله اولور ظن ایتشددر. عجایب القلب، مشکاة الانوار کیمیاء السعاده سندن آ کلاشیلدیغنه کوره عقل بختنده کی دوشونجه سی فیثاغورثک افکارندن باشقا برشی دکدر دیور. صوفیه غندنه عقل : عقل، هدایت، نعمت، رضوان دهاها بوکا بکیز مترادف اسملردن عبارت اولدیغنی سویله دکدن صوکرانفس بختنه کچور. فقها غندنه نفس ایله روحک براولدیغنی وفقهادن بعضیلرینک قرآنده مذکور اولدیغنی اوزره اماره، لواحه، مطمئنه اولاراق نفسی اوچه تقسیم ایتدکلرینی وبوبابده امام اعظمک وامام شافعی نک اقوالی سویلدور. اشعریه نک روح حقتده اعتقادی جهل وجنوندن باشقا برشی اولمادیغنی هر نه قادار فقیه ده روحه جسم دیورسه ده محسوسات جسمانیه دن باشقا برشی کورمیدیکی ویلمیدیکی یالکیز شریعتک ویریدیکی خبرلره وقوفی اعتباریه بوندن اکسیک آرتق سوز سویله مک قورقوسی اولدیغندن معذور اولدیغنی، حالبوکه اشعری ده بوقید اولمادیغنی حالده بومقالطه ده بولماسی جتندن باشقا برشی اولمادیغنی، ارشاد صماحی (امام الحرمین) ی بوخصموصده تجهیل ایدوب امام الحرمین جهالتده ابوجهل وهامانک اوچنجیسی در دیور

ابن فورک : حقتده هر نه قادار زعماء اشعریه دن ایسه ده نفس خصوصنده اعتقادی صوفیه نک اعتقادی کیدر دیور. بوندن صوکران فلاسفه و صوفیه نک نفس حقتده اعتقاد لرینی اوزون اوزادی یازیور. نتیجه سنده ای سالک سن نفسکله مخاطبه ایتک و حقیقی کورمک ایسترسه مک مقرب اولانلر یعنی حق و حقیقته یقین اولان کسه لرله برلش مجادله ایتک نیتنده ایسه مک فیلسوف لرله برابر، خصمی دفع ایتک واقاع ایتک آرزو ایدیورسه مک متصوفه ایله اول، مقالطه ایتک ودلیلرله مخاطبه ایتک فکرنده ایسه مک اشعریه ایله برابر اول، مجاهده ایتک وتخلق عملی یعنی عبادت وطاعتله مشغول اولاراق ائی کیمسه اولمق ایسترسه مک فقیه اول. بونی ده بیل که نفس بختنده مقربک سوزی فقیهک سوزیه برابر در دیور. بوندن صوکران عذاب قبر مسئله سنه سوزی کتیره رک برچوق سویله دکدنصکران عذاب قبرک روحانی اولدیغنی بیان ایدیور

نهایت عقلك ماهیتی حقنده كندی دوشونجه سنی ذکر ایده رك دیور كه عقل تجزی قبول ایتمز بر جوهر در. تجزی قبول ایده ن هر شی یا كثرته و یا جسم و یا خود حر كته متجزی اولور كه بو تقدیرده زمانك تحت تأثیرنده در. زیرا تجزی زمانله اولور اونده بر زمان معناسی وارد در حالبو كه عقل زمانه تابع دكلدر بلكه بونك فوقنده در. بواعتبارله بوتون اجسامك فوقنده در. دهرایله برابر در. بلكه ده عقل متمدن عبارتدر دیور. و صره سیله نفسك حقیقتی و حواس انسانیه یی و قوای طبیعی یی ذکر ایده رك كتابنه نهایت ویریور.

هر نه اولور سه اولسون بدالعارف استفاده یه شایان ، لذتله اوقونا جاق بر كتابدر. ابن سبعین مریدی یحیی ابن احمدك دیدیكي كبی اون بش یاشنده تألیف ایدیه ییله جك برأثر دكلدر. كوریلدیور كه ابن سبعین بوأثرینی تألیف ایتزدن اول بك چوق تتبعات و تدقیقاتده بولنمشدور كه بونك ایچین ده زمان لازمدر.

عبدالباقی

